

SPITFIRE MK IX

PL258

Norsk krigshistorie og et flyvende minnesmerke

Norwegian Spitfire Foundation har funnet restene av en Spitfire med norsk historie fra 2. verdenskrig. Det skaper en unik mulighet til å få en Spitfire med slik historikk til Norge, og i luften igjen. Dette flyet vil bli et levende minnesmerke over de norske luftkrygsstyrkene.

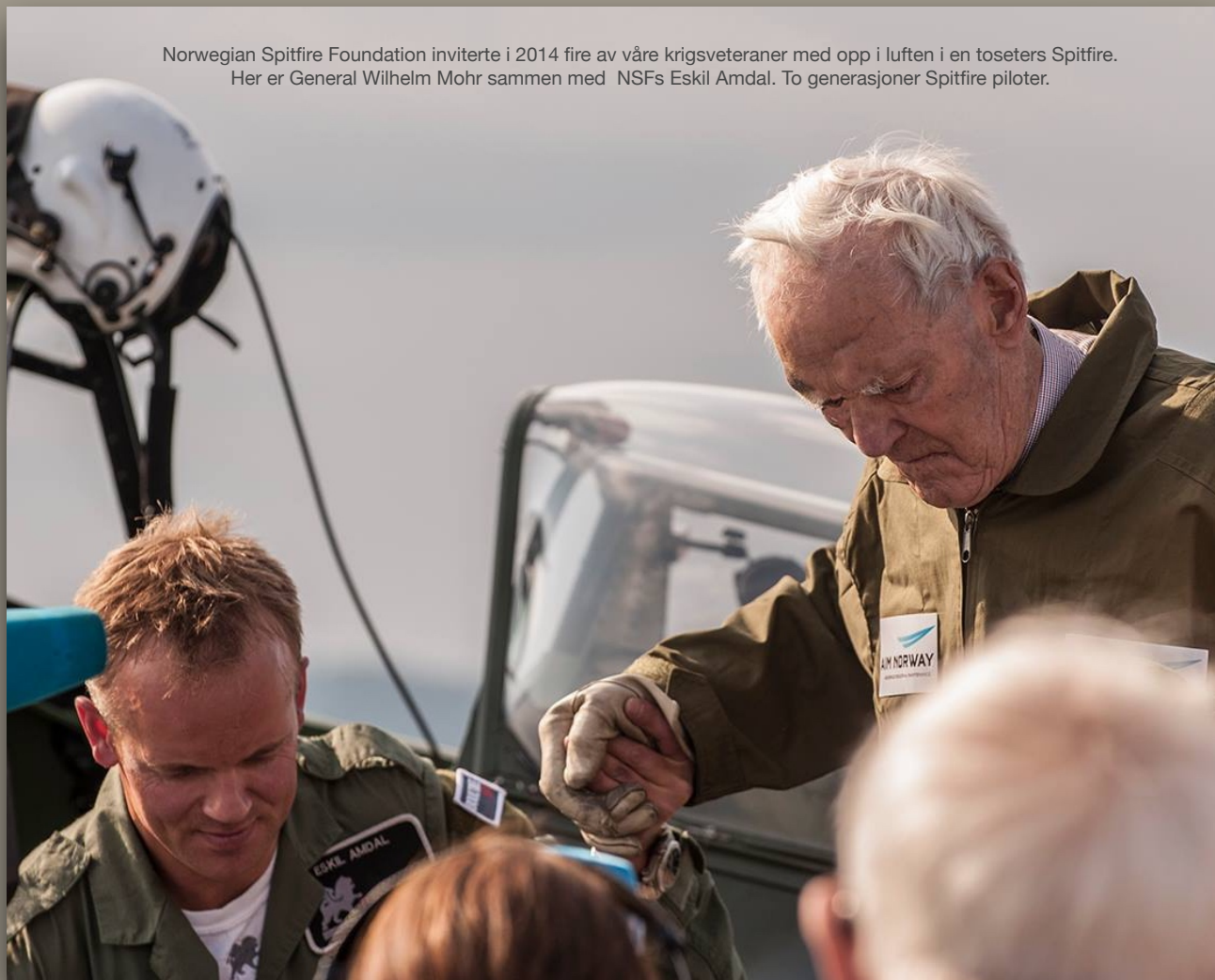
Spitfire

Et ikon og det mest betydningsfulle flyet i norsk krigs- og flyhistorie.

For de norske flyverne og bakkemannskapene var det mye mer enn bare et jagerfly og våpen. Det ble et symbol på motstand, samhold og styrke. Ikke minst ble Spitfire et symbol på håp.

Innsatsen til det norske Flyvåpenet, i likhet med bl.a. krigsseilerne, har ikke fått sin fortjente plass og oppmerksomhet i norsk historie.

Norwegian Spitfire Foundation inviterte i 2014 fire av våre krigsveteraner med opp i luften i en toseters Spitfire. Her er General Wilhelm Mohr sammen med NSF's Eskil Amdal. To generasjoner Spitfire piloter.

«Vi ønsker ikke monumenter, men at historien vår blir tatt vare på.»

General Wilhelm Mohr

De norske jagerskvadronene

Norske jagerflyvere var i kontinuerlig kamp fra høsten 1941 og krigen ut. Slik ga de sitt viktige bidrag til de alliertes kamp og den endelige seier.

De norske 331 og 332 skvadronene lå på toppnivå mht. resultater i britiske Royal Air Force. I 1943 lå 331 på 1. plass, 332 på 6. plass.

Spitfire-skvadronene inngikk i den største militære enheten under norsk kommando i 2. verdenskrig. Fra 1. november 1943 utgjorde de 132 Airfield, senere kalt 132 (Norwegian) Wing, som på det meste bestod av 5 skvadroner med over 1500 mann.

NTBs Krigsarkiv/Riksarkivet

NTBs Krigsarkiv/Riksarkivet

Svein Heglund

Wings Forlag

Historien må ikke glemmes

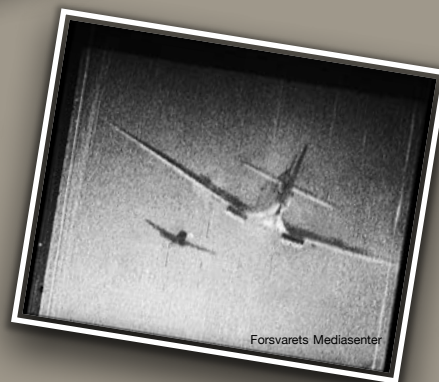
De norske jagerflyverne hadde det største prosentvise tapet av alle personellkategorier under krigen. I enkelte kull omkom 82 prosent av flyverne.

Fordi kampen ikke foregikk på norsk jord, ble deres innsats og offer for Norge både nedvurdert og tildels glemt etter krigen. Mange trodde de hadde levd et sorgløst liv i England.

Etter krigen slet mange flyvere med mareritt og nerver.

Noen av Flyvåpenets bakkefolk ble i 1945 avkrevd restskatt – fordi de hadde vært utenfor landets grenser under krigen.

SINGLE-ENGINE AIRCRAFT				MULTI-ENGINE AIRCRAFT					
DAY		NIGHT		DAY		NIGHT		NIGHT	
DEAL	PILOT	DEAL	PILOT	DEAL	1ST PILOT	2ND PILOT	DEAL	1ST PILOT	2ND PILOT
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
741141930		11.05.48.54							
DID NOT RETURN									
F. Thorsen Major									
CO. 332 (N) Squadron									

Fenrik Carl Jacob Stousland

En norsk Spitfire

Norwegian Spitfire Foundation har hatt som mål å finne en Spitfire med norsk krigshistorie som kan restaureres til flyvende stand.

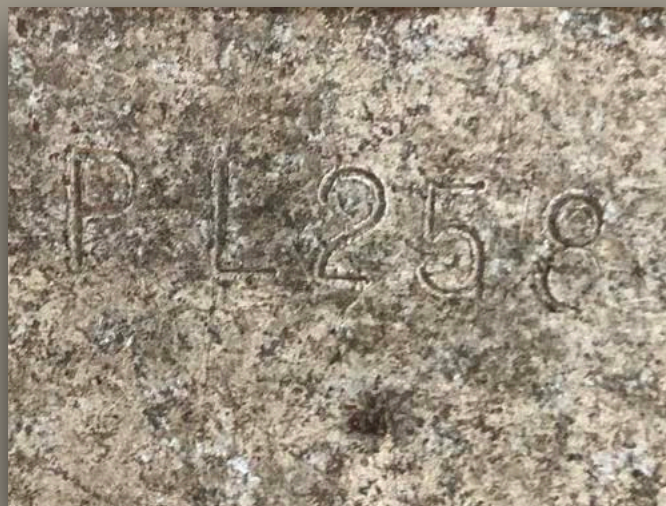
Funnet av PL258 representerer en unik mulighet til å få en norsk Spitfire hjem til Norge og opp i luften igjen.

Spitfire PL258 vil vises fram i luften på flystevner, jubileer og arrangement.

På denne måten kan vi på konkret vis formidle historien om Flyvåpenets innsats til nye generasjoner. Vi vil gjøre ære på de norske krigsflyvernes og bakkemannskapenes betydelige kamp og ofre for Norge under 2. verdenskrig.

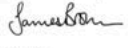
En norsk Spitfire vil skape oppmerksomhet mot luftfart og Luftforsvaret og bidra til økt rekruttering.

Vi bevarer også kunnskap som står i fare for å forsvinne, både operativ og teknisk for operasjon av fly av denne generasjonen.

UNITED KINGDOM
CIVIL AVIATION AUTHORITY
CERTIFICATE OF REGISTRATION OF AIRCRAFT

CERTIFICATE NUMBER G-NSFS/R1

1 Nationality and Registration Marks G-NSFS	2 Manufacturer and Manufacturer's Designation of Aircraft VICKERS-ARMSTRONGS LTD SPITFIRE MK IX	3 Aircraft Serial Number PL258
4&5 Name and Address of Registered Owner or Charterer NORWEGIAN SPITFIRE FOUNDATION ERLERINGEN 7 MALRA 2032 NORWAY		
6 It is hereby certified that the above described aircraft has been duly entered on the United Kingdom Register in accordance with the Convention on International Civil Aviation dated 7 December 1944, and with the Air Navigation Order 2016.		
DATE OF ISSUE 22 JANUARY 2019 11:43 UTC		 James Brown For the Civil Aviation Authority Aircraft Registration CAA House 45-59 Kingsway London WC2B 6TE Tel: 0300 022 1912 Fax: 020 7426 6670 E-Mail: aircraft.reg@caa.co.uk
NOTES (i) The person in whose name an aircraft is registered may or may not be its legal owner. Prospective purchasers are warned, therefore, that this Certificate of Registration is not proof of legal ownership. (ii) No entries or endorsements may be made to this Certificate except by the Civil Aviation Authority.		

SEE FURTHER NOTES OVERLEAF

Funnet av PL258

I samarbeid med Forsvarsmuseet reiste NSF sammen med historiker Cato Guhnfeldt til Nederland i februar 2018 for å lete etter rester av norske Spitfire.

Selv om det nøddlandet og havarerte 22 norske Spitfire i Nederland under 2. verdenskrig, fremstod dette som et søk etter den berømte «nåla i høystakken» - 70 år for sent.

NSF fant restene av Spitfire IX, PL258 FN-K, fra norske 331 skvadron, som Fenrik Carl Jacob Stousland nødlandet 29. desember 1944. Flyet buklandet på et jorde ved Tubbergen i Øst-Nederland nær grensen til Tyskland og var intakt. Det ble liggende ubevoktet lenge nok til at deler av flyet ble tatt vare på av lokale bønder og senere private samlere.

Restene av PL258 danner grunnlaget for et gjenoppbyggingsprosjekt, og har fått britisk sivil registrering G-NSFS. Når flyet er ferdig restaurert og testflyet, vil PL258 flys til Norge og bli registrert på norsk luftfartøyregister.

NSF vil bruke flyet til å formidle historien til de norske krigsflyverne og bakkemannskapene, også under restaureringsprosessen.

Gjenoppbyggingen/restaureringen vil i hovedsak foregå hos Aircraft Restoration Company i England. De har kompetanse og har restaurert et titalls Spitfire til flyvende status.

Total kostnad til flyvende stand er antatt å ligge mellom NOK 25-30 millioner.

Historien til PL258

Supermarine Spitfire IX PL258 ble bygget på Castle Bromwich Aircraft Factory.

Flyet ble 17. juni 1944 levert til 39. Maintenance Unit for testflyvning og øremerket norske 331 skv.

PL258 ankom 331skv 24. juli 1944 som på det tidspunkt var stasjonert på Tangmere i Sør-England. Maskinen fikk bokstavene FN-F.

Den 6. august 1944 deltok PL258 i et eskorteoppdrag for 100 Lancaster bombebefly som skulle bombe lagre nær Paris/Oise. På dette oppdraget var Fenrik Eivind Tjensvoll pilot på PL258 og skjøt ned et tysk FW190 jagerfly.

Den 8. august var PL258 involvert i et landingsuhell under nattflyvning på Funtington. Flyet ble reparert hos 420 Repair and Salvage Unit og kom tilbake til 331 skv etter kort tid.

PL258 fikk senere bokstavene FN-K. Disse merkene hadde flyet da det nødlandet ved Tubbergen i Holland 29. desember 1944.

SECRET

PERSONAL COMBAT REPORT
2/Lt. Tjensvoll

Date:	6th August, 1944.
Squadron:	331 Squadron.
Type & mark of a/c:	Spitfire IX.
Time Up and Down:	11.20 - 13.00 hours.
Time of Attack:	12.25 hours.
Place of Attack:	Beaumont-sur-Olse area.
Height of Enemy on First Sighting:	17.000 ft.
Own Hight on First Sighting	16.000 ft.
Our Casualty	NIL.
Enemy Casualty (state claim)	1 Destroyed FW 190 shared with 2/Lt. Gundersen (Gyro used)

PERSONAL NARRATIVE:

I was flying as Yellow 4 with 2/Lt. Gundersen as my No. 1, who, on sighting e/a, went in to attack. After his combat with e/a he ordered me over the R/T to carry on the chase. E/a turned on the back and dived and my combat with e/a was made at deck level. High speed and violent action by the FW caused my attacks to be made at great angles. When I opened fire the e/a went into a steep turn and unable to get in line astern, I gave him a 3 sec. burst from 250 yds. angle 60 degs. turning to head on. I broke off to port to avoid collision, and lost sight of him. According to my No. 1 who was watching the combat, the e/a crashed in a nearby field.

G. Steine 2/Lt.
Intelligence Officer

E. Tjensvoll, 2/Lt.

Fenrik Eivind Tjensvoll

Forsvarsmuseet

331 skvadron på tokt 29. desember 1944

Feltprest Sverre Eika:
«Det begynte så vondt. Usigelig
vondt»

Da skvadronen returnerte etter
dagens første tokt, var fire mann
savnet.

PL258 ble fløyet av
Fenrik Carl Jacob Stousland
denne dagen.

Stousland skjøt ned en FW190 D9
før han måtte nødlande på et jorde
etter kollisjon i luften med
Sersjant Ole Tilset.

Tilset hoppet ut i fallskjerm og
ble tatt til fange av tyskerne.

Stousland ble gjemt i en kjeller på
en gård like ved der han nødlandet.
Dette ble starten på en 79 dager
lang dramatisk flukt tilbake til
de alliertes linjer.

Fire mann savnet:

Kaptein J.K.B Ræder i Spitfire FN-B/PT704
omkommer etter kollisjon i luften med et tysk fly.

Fenrik C.J. Stousland i Spitfire FN-K/PL258
nødlander etter kollisjon i luften med Tilset. Han kom seg tilbake
til de allierte.

Fenrik V. Nicolaysen i Spitfire FN-R/PL217
nødlander etter å a blitt skadeskutt. Han kom seg tilbake
til de allierte

Sersjant O. Tilset hopper ut i fallskjerm fra Spitfire FN-T/PT909
etter kollisjon i luften med Stousland. Han blir tatt til fange
av tyskerne.

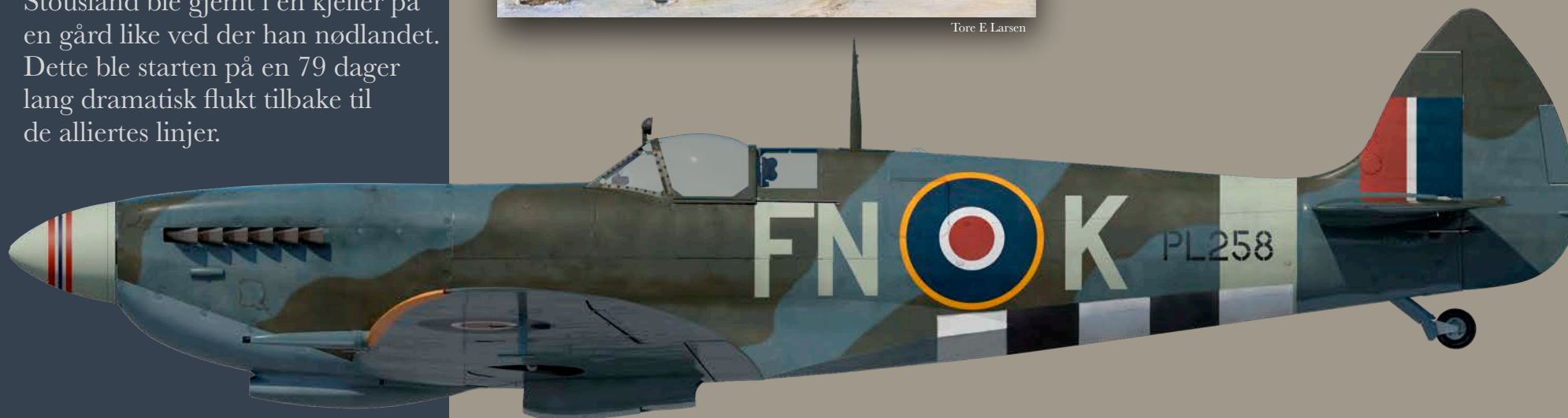

Tore E Larsen

NTBs Krigsarkiv/Riksarkivet

Fenrik Carl Jacob Stousland

Flyverne

Dette var pilotene ved 331 skvadronen som fløy Spitfire PL258.

Flyet var ved den norske skvadronen fra det kom fra fabrikken i juli 1944 til det nødlandet i desember samme år. Det var forholdsvis lenge for et flyindivid å tilhøre samme skvadron.

Derfor ble PL258 fløyet av mange norske piloter.

Således er Spitfire PL258 en maskin som er svært representativ for det norske flyvåpenets innsats under krigen.

Mange etterkommere av disse flyverne var tilstede ved den offisielle lanseringen av PL258-prosjektet i Fanehallen på Akershus Festning i oktober 2019.

Eirik Østensjø

Foto: Via Forsvarsmuseet

Martin Gran

Foto: Via Kjell Tvedt

Aage Westermark

Foto: Via Forsvarsmuseet

Arvid Steen

Foto: Via Forsvarsmuseet

Roy Andre Watvedt

Foto: Via Forsvarsmuseet

Birger Tiedemann Johannessen

Foto: Via Forsvarsmuseet

Vilhelm Nicolaysen

Foto: Via Forsvarsmuseet

Palle Thomsen (Dansk)

Foto: Via Forsvarsmuseet

Hagbart Berglund

Foto: Via Forsvarsmuseet

Tormod Bjerum Abrahamsen
(Falt 03.11.44)

Foto: Via Signe Thulin

Peder Lausund

Foto: Via Forsvarsmuseet

Karl Ferden Haanes

Foto: Via Cato Gurnfeldt

Hallvard Gabrielsen

Foto: Via NTB's Riksarkiv
Krigsarkivet

Olav Julius Ulstein

Foto: Via Forsvarsmuseet

Nils Andreas Ringdal

Foto: Via Forsvarsmuseet

Trygve Woxen

Foto: Via Cato Gurnfeldt

Trygve Martinsen

Foto: Via Arvid Steen

Eivind Tjensvoll

Foto: Via NTB's Riksarkiv
Krigsarkivet

Carl Jacob Stousland

Prosjekt PL258 gjenoppbygging/ restaurering

Spitfire PL258 representerer viktig norsk fly- og krigshistorie og må bevares i flyvende stand.

Vi søker finansiering til gjenoppbygging/restaurering av PL258 fra Riksantikvaren, Forsvarsmuseet, Forsvarsdepartementet, stiftelser, privatpersoner og sponsorer.

Kostnadene er beregnet til 25-30 millioner kroner.

Arbeidet frem til luftdyktig stand vil ta 3-5 år, avhengig av hvor raskt vi får finansiert prosjektet.

Forsvarsmuseet støtter gjenoppbyggingen/restaureringen og NSF har fått til disposisjon en Rolls Royce Merlin 66 motor til overhaling og bruk i PL258.

Ved budsjettforhandlingene i Forsvars- og Utenrikskomiteen høsten 2019, i Merknad til forhandlingene, fikk NSF og PL258-prosjektet sterk støtte og anbefaling om bevilgninger ved neste års statsbudsjett.

**Støtt arbeidet
med å få
Spitfire PL258
i luften igjen
Alle bidrag er
velkomne,
store og små
Vipps: 97071
Kontonummer:
1503.88.18845**

**Scan koden for å se filmen
som ble vist på Akershus Festning i forbindelse med
den offisielle presentasjonen av PL258 prosjektet**

Norwegian Spitfire Foundation

Etablert i 2012 som en ideell stiftelse med formål å skaffe til veie, restaurere og vedlikeholde flytypen Spitfire og andre historiske fly i Norge. På denne måten formidler vi norsk flyhistorie.

Stiftelsen består av personer med lang og solid erfaring fra veteranflymiljøet i Norge.

NSF opererer i dag Noorduyn UC-64 Norseman med norsk historie helt tilbake til mai 1945. Denne maskinen eies av Norsk Luftfartsmuseum i Bodø. NSF er medeier og har det operative ansvaret av T-6G Harvard LN-TEX.

NSF opererer videre to veteranfly i England, en North American P-51D Mustang og en Hawker Sea Fury.

I tillegg har NSF avdeling Bodø en Saab 91 Safir under overhaling. Denne maskinen vil bli det første flyet, eiet av Forsvarsmuseet, som restaureres til flyvende stand.

NSF har godkjenning til å operere og å fly oppvisninger med denne type veteranfly av norske og britiske luftfartsmyndigheter.

“ Every time you got into the cockpit, you knew it could be your last flight”

“It’s good that people remember, I lost so many good friends”

Rolf Kolling, Daily Telegraph, 2012.